

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **8 listopada 2012 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Urszula Kocyłowska (spr.)
	Sędziowie:	SSA Marta Pańczyk-Kujawska SSA Roman Skrzypek
	Protokolant	st.sekr.sądowy Elżbieta Stachowicz

po rozpoznaniu w dniu **8 listopada 2012 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **A. W.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w J.**

o waloryzację świadczenia

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Krośnie**

z dnia **19 czerwca 2012 r.** sygn. akt **IV U 571/12**

I. **oddala apelację,**

II. **nie obciąża wnioskodawcy kosztami zastępstwa procesowego za II instancję organu rentowego.**

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. decyzją z dnia 19 marca 2012 roku dokonał waloryzacji wypłacanej wnioskodawcy A. W. emerytury poprzez dodanie do kwoty świadczenia należnego na dzień 29 lutego 2012 roku sumy 71,00 złotych z powołaniem się na przepisy ustawy z dnia 13 stycznia 2012 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw.

W odwołaniu od wymienionej decyzji wnioskodawca A. W. domagał się jej zmiany kwestionując sposób dokonanej waloryzacji jako opartej na przepisie niekonstytucyjnym. Odwołujący wskazał, iż waloryzacja kwotowa przewidziana przez ustawodawcę w 2012 roku jest niezgodna z celem waloryzacji i pociąga za sobą spadek realnej wartości jego

emerytury. Także obniżenie podstawy wymiaru emerytury będzie miało skutek w przyszłości w postaci zniżenia kolejnych waloryzacji. Wnioskodawca wskazując na zgłoszony do Trybunału Konstytucyjnego wniosek o zbadanie konstytucyjności norm prawa stanowiących podstawę dokonanej waloryzacji zażądał zawieszenia postępowania do czasu wydania rozstrzygnięcia przez Trybunał.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. wniósł o oddalenie odwołania prezentując stanowisko o prawidłowości wydanej przez siebie decyzji.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie wyrokiem z dnia 19 czerwca 2012 roku odwołanie wnioskodawcy oddalił. Sąd pierwszej instancji ustalił, iż wnioskodawca ma przyznane prawo do emerytury decyzją z dnia 3 lipca 2008 roku. Zaskarżona decyzja dokonano waloryzacji świadczenia poprzez dodanie do kwoty emerytury należnej na dzień 29 lutego 2012 roku sumy 71,00 złotych. Składając odwołanie wnioskodawca nie zarzuca organowi rentowemu działania niezgodnego z prawem a jedynie zgłaszając zarzut niekonstytucyjności norm ustalających waloryzację kwotową w 2012 roku jak i zgłoszenie stosownych wniosków do Trybunału Konstytucyjnego domaga się zawieszenia postępowania sądowego. Sąd pierwszej instancji wskazał, iż decyzja waloryzacyjna zaskarżona przez wnioskodawcę znajduje swoje uzasadnienie w przepisach art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 13 stycznia 2012 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw. Okoliczność, iż przepisy tej ustawy zostały zaskarżone do Trybunału Konstytucyjnego w celu zbadania ich zgodności z konstytucją nie zmienia faktu, iż do czasu wydania orzeczenia przez Trybunał Konstytucyjny znajdują się one w porządku prawnym. Końcowo Sąd pierwszej instancji zauważył, iż interes odwołującego podlega ochronie poprzez treść art. 401¹ k.p.c. zgodnie z którym będzie on mógł żądać wznowienia postępowania w przypadku uznania przez Trybunał niekonstytucyjności przepisu prawa w oparciu o który wydano orzeczenie.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją wnioskodawca zarzucając rozstrzygnięciu naruszenie przepisu art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie jak i art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 380 k.p.c. poprzez brak w uzasadnieniu dostatecznego wykazania braku podstaw do zawieszenia postępowania do czasu wydania orzeczenia przez Trybunał Konstytucyjny jak i naruszenia art. 316 k.p.c. poprzez jego błędne zastosowanie i zamknięcie rozprawy przed wyjaśnieniem wszelkich okoliczności niezbędnych do rozpoznania merytorycznego oraz naruszenie art. 4-8 ustawy z dnia 13 stycznia 2012 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw poprzez ich zastosowanie pomimo ich niezgodności z art. 67 ust. 1. Art. 2 i art. 32 ust. 1 Konstytucji co skutkuje nierozpoznaniem istoty sprawy. Apelujący w pierwszej kolejności kwestionował stanowisko Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych polegające na odmowie zawieszenia własnego postępowania do czasu rozstrzygnięcia kwestii konstytucyjności norm stanowiących podstawę prawną decyzji przez Trybunał Konstytucyjny. W tej mierze przywoływał nie tylko brzmienie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. ale także wydawane na jego podstawie orzeczenia dowodzące konieczności zawieszania postępowania w przypadku zgłoszenia zarzutu niekonstytucyjności do Trybunału. W konkluzji wnioskodawca wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie zważył co następuje:

Apelacja wnioskodawcy nie jest uzasadniona.

Przedmiotem sporu nie jest brzmienie decyzji organu rentowego z dnia 19 marca 2012 roku dotyczącej waloryzacji emerytalnego świadczenia wnioskodawcy lecz w rzeczywistości działanie organu rentowego stosującego obowiązujące przepisy prawa. Organ rentowy wydając decyzję waloryzacyjną uwzględnił bowiem treść norm zawartych w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 13 stycznia 2012 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw i dokonał waloryzacji w niej przewidzianej tj. poprzez doliczenie do kwoty świadczenia należnej wnioskodawcy na dzień 29 lutego 2012 roku sumy 71,00 złotych. Z tak dokonaną waloryzacją nie godzi się wnioskodawca. Przy czym jego zarzuty nie dotyczą jakichkolwiek własnych działań organu

rentowego lecz przywołując zgłoszone do Trybunału Konstytucyjnego wnioski uprawnionych o zbadanie z przepisami Konstytucji ustawy stanowiącej podstawę prawną waloryzacji domaga się z jednej strony zawieszenia postępowania wywołanego jego odwołaniem do czasu wydania rozstrzygnięcia przez Trybunał Konstytucyjny, a z drugiej natomiast stwierdzenia w postępowaniu sądowym niekonstytucyjności norm rangi ustawowej. Obydwa żądania wnioskodawcy nie mogą zostać uwzględnione. I tak stwierdzenie niekonstytucyjności art. 4 i następnych cytowanej ustawy przez sądy powszechne – a takimi są sądy orzekające w sprawach z ubezpieczenia społecznego – nie jest prawnie dopuszczalne. Sądy powszechne stosownie do treści art. 188 Konstytucji nie mogą same decydować o niekonstytucyjności ustaw, gdyż wyłączną kompetencję w tej mierze posiada Trybunał Konstytucyjny (tak orzeczono między innymi w wyrokach Sądu Najwyższego: z dnia 27 stycznia 2010 roku w sprawie sygn. akt II CSK 370/09 opublikowany w LEX nr 738475; z dnia 2 kwietnia 2009 roku w sprawie sygn. akt IV CSK 485/08 opublikowany w LEX nr 550930; z dnia 3 grudnia 2008 roku w sprawie sygn. akt V CSK 310/08 opublikowany w LEX nr 484695). Niesporne jest, iż kwestia zbadania konstytucyjności norm stanowiących podstawę prawną waloryzacji dokonanej w zaskarżonej decyzji została skierowana do Trybunału Konstytucyjnego przez uprawnione organy państwa. Na dzień wyrokowania w postępowaniu apelacyjnym Trybunał Konstytucyjny nie tylko, że nie wydał orzeczenia ale również nie wyznaczono terminu rozprawy w celu rozpoznania zgłoszonych wniosków. Zakwestionowanie konstytucyjności przepisów rangi ustawowej przez powołane do tego organy nie oznacza automatycznego wyłączenia tych norm z porządku prawnego. Przeciwnie do czasu wydania rozstrzygnięcia przez Trybunał Konstytucyjny stwierdzającego niezgodność przepisów z Konstytucją przepisy te podlegają stosowaniu i mogą stanowić podstawę prawną rozstrzygnięcia sądowego. Powyższe powoduje, iż zarówno organ rentowy jak i sądy rozstrzygające odwołania są zobligowane do stosowania norm pozostających nadal w porządku prawnym. W niniejszej sprawie oznacza to obowiązek stosowania przepisów wskazywanych przez wnioskodawcę jako niekonstytucyjne tak długo, aż powołany do tego organ tj. Trybunał Konstytucyjny nie wyda stosownego rozstrzygnięcia.

Kolejną kwestią sporną wskazywana przez apelującego jest wymóg zawieszenie postępowania z jego odwołania w sytuacji gdy zgłoszono wniosek o stwierdzenie niekonstytucyjności przepisów stosowanych w jego sprawie. Uprzednie uwagi wskazują na obowiązek stosowania norm rangi ustawowej do chwili stwierdzenia ich niekonstytucyjności przez powołany do tego organ. Z powyższego wynika, iż samo zgłoszenie wniosku o zbadanie zgodności norm ustawowych z Konstytucją nie nakłada obowiązku zawieszenia postępowania do chwili wydania orzeczenia przez Trybunał Konstytucyjny. Norma art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. którą przywołuje wnioskodawca na uzasadnienia swojego żądania w tym względzie dotyczy odmiennej sytuacji, w której przedmiot postępowania cywilnego ma prejudycjalne znaczenie jako podstawa faktyczna sprawy zawieszanej i nie jest możliwe rozstrzygnięcie niniejszej sprawy bez znajomości wyniku tego innego postępowania. Tego typu sytuacja jest jak to już podano odmienna od tej zaistniałej w niniejszej sprawie. Oznacza to, iż norma art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. nie stanowi obowiązku zawieszenia postępowania w przedmiotowej sprawie, a sugerowanie takiego obowiązku dotychczasowym orzecznictwem wydanym w stanie prawnym nie przewidującym tak wprost wznowienia postępowania jak to istnieje obecnie nie jest zasadne. Należy bowiem za Sądem pierwszej instancji podkreślić, iż ustawodawca przewidując zaistnienie sytuacji takiej jak w niniejszej sprawie stworzył prawne ramy ochrony interesu strony stanowiąc w art. 401¹ k.p.c. instytucję wznowienia postępowania w przypadku późniejszego uznania przez Trybunał za niekonstytucyjny przepisu stanowiącego podstawę prawną rozstrzygnięcia.

Reasumując Sąd Apelacyjny uwzględniając zakres własnej kompetencji jak i stosując podane uprzednio normy i reguły procedowania uznał trafność rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji w aktualnym stanie porządku prawnego. I z tych też powodów apelacja wnioskodawcy jako nieusprawiedliwiona nie mogła zostać uwzględniona.

Orzeczenie Sądu Apelacyjnego znajduje swoją podstawę prawną w treści powołanych przepisów prawa i art. 385 k.p.c.